

Läsanvisningar för

Skånelistan och

Bakgrundsmaterialet

Läkemedelsrådet i Region Skåne
skane.se/skanelistan



www.skane.se/skanelistan

Syftet med dokumentet

Att beskriva hur Bakgrundsmaterialet är uppbyggt för att underlätta för användaren i och med övergången till det digitala formatet 2023.

Bakgrund – Vad är Skånelistan?

Skånelistan är en förteckning över rekommenderade läkemedel för behandling av vanliga kliniska tillstånd.

I Bakgrundsmaterialet till Skånelistan motiveras valen.

Läkemedelsrådet och dess LAG läkemedel (arbetsgrupper) ansvarar för framtagande, innehåll och granskning av Skånelistan med tillhörande Bakgrundsmaterial.



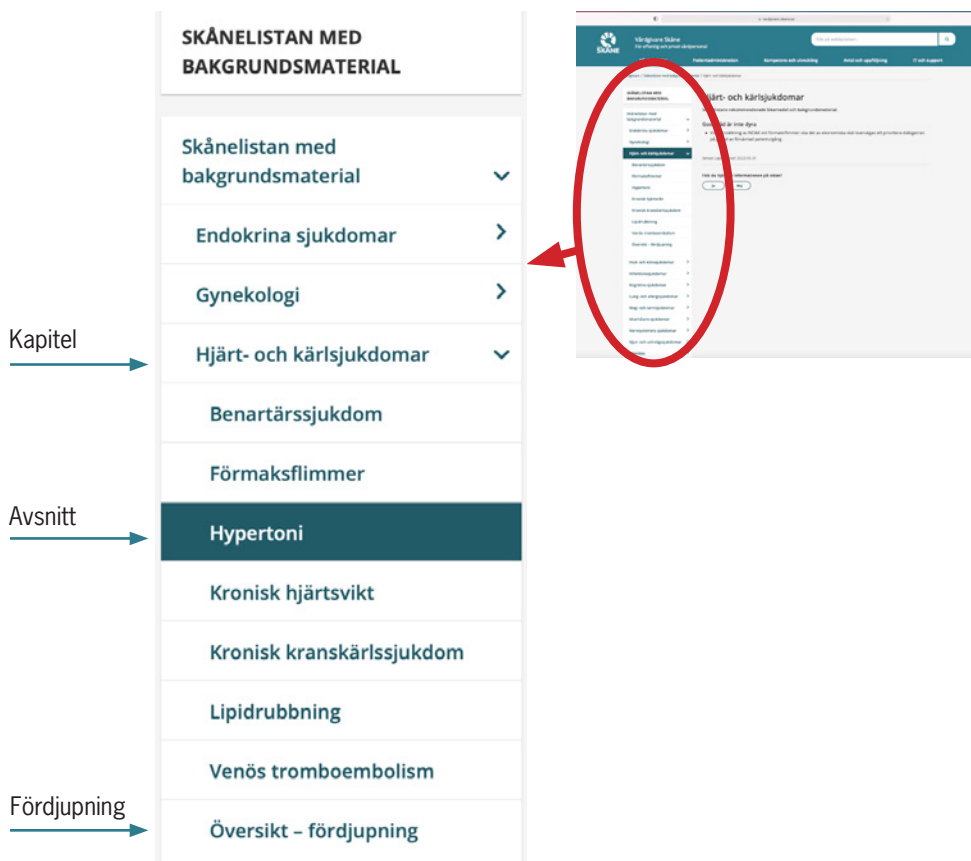
Skånelistan och Bakgrundsmaterialet – Startsidan

The screenshot shows the homepage of the 'Skånelista och Bakgrundsmaterialet' website. The header features the Skåne logo and navigation links for 'Vårdgivare Skåne', 'Vårdförkätting', 'Patientadministration', 'Kompetens och utveckling', 'Avtal och uppföljning', and 'IT och support'. A search bar is located in the top right. The main content area is divided into three columns. The left column is a navigation menu with categories like 'Skånelistan med bakgrundsmaterial', 'Endoterma sjukdomar', 'Gynekologi', etc. The middle column is the main content area, titled 'Skånelistan med bakgrundsmaterial', which includes an introductory paragraph, a list of recommended medicines, and sections for 'Skånelistan 2023' (Recommendation lists, Changes and messages, Quality goals, and Medicines for the elderly) and 'Övrigt' (Other). The right column is a 'KONTAKT' section with a link to 'Läkemedelsens kontaktcenter'.

På startsidan finns allt material relaterat till Skånelistan:


- Rekommendationslistorna (Skånelistan, Antibiotikaval, Sjuksköterskor/barnmorskor och Munhålan sjukdomar med flera).
- Förord till Bakgrundsmaterialet som beskriver urvalskriterier med mera.
- Förändringar och budskap, inklusive Nytt på Skånelistan.
- Kvalitetsmål samt Goda råd är inte dyra.
- Riktlinje som beskriver principer för revideringar.
- Läsanvisningar.
- Övriga broschyrer (bland annat Goda läkemedelsråd för sköra äldre).

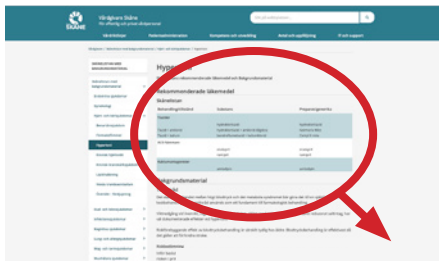
Hur är Bakgrundsmaterialet uppbyggt?



- Kapitel (till exempel ”Hjärt- och kärlsjukdomar”) med avsnitt (till exempel ”Hypertoni”) i vänsterkolumnen, i bokstavsordning.
- ”Goda råd är inte dyra” – inleder varje kapitel.
- Gemensamma och återkommande rubriker i alla kapitel för bättre översikt och ökad igenkänning.
- Fördjupningar för att underlätta läsbarhet – finns även sammanfattade sist i varje kapitel.

Hur är Bakgrundsmaterialet uppbyggt?

- Varje avsnitt inleds med Skånelistans rekommenderade preparat i en tabell.
- För regler kring utbyte av läkemedel hänvisas till TLV och Läkemedelsverket.
- Riskläkemedel för äldre markeras med 



Hypertoni

Skånelistans rekommenderade läkemedel och Bakgrundsmaterial

Rekommenderade läkemedel

Skånelistan

Behandling/tillstånd	Substans	Preparat/generika
Tiazider	hydroklortiazid hydroklortiazid + amilorid (lågdos)	hydroklortiazid Normorix Mite Centyli K mite
Tiazid + amilorid Tiazid + kalium	bendroflumetiazid + kaliumklorid	
ACE-hämmare	enalapril ramipril	enalapril ramipril
Kalciumantagonister	amlodipin	amlodipin

Behandling/tillstånd:

Beskriver indikation eller preparatgrupp.

Substans:

Vilken/vilka substanser som rekommenderas.

Preparat/generika:

För generiskt utbytbara preparat rekommenderas generellt enbart substansen. Preparat anges antingen då generika ej finns eller då preparatnamnet antas ges en tydligare vägledning.

Terapiråd

Beskriver övergripande hur tillståndet behandlas.

Exempel, "Depression":

Bakgrundsmaterial

→ Terapiråd

Depression yttrar sig med ett flertal karakteristiska symtom. Idag erbjuds farmakologisk behandling, psykoterapi och i vissa fall elektrokonvulsiv terapi (ECT) repetitiv transkraniell magnetstimulering (rTMS) samt ketamin.

Läkemedelsbehandling:

Beskriver vilka läkemedel som rekommenderas, (med förstahands- och andrahandsval av läkemedel).

Exempel, "Depression":

→ Läkemedelsbehandling

Behandling för vuxna

Efter noggrann diagnostik rekommenderas insättning av sertralinn som är en selektiv serotoninåterupptagshämmare (SSRI).

- Initial måldos är 100 mg med en insättningsdos på 50 mg under första veckan.
- Patienten ska informeras om insättningsbiverkningar och att dessa vanligen är övergående.

Läkemedelsgrupper

Innehåller fördjupning om preparatgrupperna (t ex SSRI, SNRI, DNRI, TCA)

Exempel, "Depression":

→ Läkemedelsgrupper

Gemensamt för antidepressiva läkemedel är att de påverkar en eller flera av neurotransmittorerne noradrenalin, serotonin och/eller dopamin. Vanligen sker detta via återupptagshämning men inte sällan med direkt effekt, agonism eller antagonism, på receptorer både centralt och perifert. Preparaten är potenta och effekten är dosberoende.

Perorala läkemedel

Följande läkemedel redovisas i denna översikt:	
SSRI – Selektiv Serotoninåterupptagshämmare	sertralín, fluoxetin, citalopram/escitalopram, paroxetin
NaSSA – Noradrenerg och Specifikt Serotonerg Antidepressiva	mirtazapin, mianserin
SNRI – Selektiv Serotonin och Noradrenalinåterupptagshämmare	venlafaxin, duloxetin
DNRI – Dopamin och noradrenalinåterupptagshämmare	bupropion
TCA – Tricyklisk Antidepressiva	klomipramin, amitrypylin, nortrypylin

Särskilda överväganden

Beskriver situationer att beakta vid behandling, vissa kontraindikationer och försiktighet med behandling samt stöd för utsättning av läkemedel.

Exempel, "Depression":

→ Särskilda överväganden

Att beakta vid behandling

Behandling med antidepressiva läkemedel vid graviditet

Bland antidepressiva läkemedel skiljer sig risken för fostermissbildningar och graden av dokumentation för behandling av gravida åt. Riskerna är generellt låga. En bedömning i varje enskilt fall bör göras. Allmänt hållna rekommendationer för behandling kan inte ges eftersom samtliga följande punkter måste tas i beaktan inför insättning /fortsatt behandling under graviditet:

1. Riskerna med en obehandlad eller suboptimalt behandlad sjukdom innebär för mor och foster/barn.
2. Den gravida patientens tidigare erfarenheter av farmakologiska alternativ.
3. Läkemedlets riskprofil med avseende på fosterutveckling och postpartumperiod.

Det finns flera sätt att nå Skånelistan och Bakgrundsmaterialet:

- Sidan för Skånelistan, skane.se/skanelistan Skånelistan – Vårdgivare Skåne (skane.se)
- Sidan för Vårdriktlinjer Vårdriktlinjer – Vårdgivare Skåne (skane.se)
- Länk från Läkemedelsbehandling i berörd AKO Skåne riktlinje (till exempel Hypertoni)
- Sökning via sökmotor
- Direktlänk från PMO via ”Upplysningar”